

Фінансове право: наукові дослідження та перспективи

Дмитро СЕРЕБРЯНСЬКИЙ,
директор Науково-дослідного інституту
фінансового права, кандидат економічних
наук, старший науковий співробітник

Науково-дослідний інститут фінансового права (далі — Інститут) засновано 2001 року як профільний центр наукових досліджень Державної податкової служби України у структурі Національного університету ДПС України. Ідея ініціаторів створення Інституту полягала, по-перше, в забезпеченні податкової служби фундаментальними та прикладними науковими дослідженнями на сучасну актуальну проблематику; по-друге, в гармонійному поєднанні вузівської та академічної науки. Потрібно відзначити, що обидві складові досить вдало спрацювали й продемонстрували раціональність прийняття рішення про заснування Інституту саме в такому форматі.

Функціонування науково-аналітичних підрозділів у структурі фіскальних органів є загальною світовою практикою, що сприяє оптимізації податкової політики уряду, а також підвищує ефективність функціонування податкових адміністрацій. Тому основним цільовим орієнтиром роботи Інституту є підвищення рейтингу як наукової установи, так і університету та Міністерства доходів і зборів загалом.

Журнал «Віче» вже ознайомлював читачів з історією становлення інституту, його кадровим потенціалом (№№ 8, 17, 21 за 2010 рік). Нині акцентуємо їхню увагу на напрямках діяльності інституту, які нині є найактуальнішими не тільки в науці, а й на практиці.

Тематичні напрями роботи. Основна тематика науково-дослідних робіт тісно пов'язана з реалізацією Національного плану дій на 2013 рік. Так, Інститут активно працює над питанням інвентаризації податкових пільг та оцінкою їх ефективності. Результатом такої роботи є оновлені довідники пільг Міністерства доходів і зборів і методика оцінки макроекономічної ефективності податкових пільг.

З огляду на обрану стратегію об'єднання митної та податкової служб завдання оптимізації менеджменту діяльності новоутвореного Міністерства доходів і зборів України стало досить важливим. Ключове питання в його вирішенні — побудова системи моніторингу результативності діяльності фіскальних органів влади, над чим активно працюють науковці Інституту. Результатом їхньої роботи є розроблена методика такої оцінки за кожним напрямом діяльності міністерства.

Нині науковці Інституту виконують дослідження, спрямоване на підвищення адміністративної та фіскальної ефективності справляння екологічного податку в Україні. Адже досі він був досить символічним.

Окрім того, в Інституті розробляється науково-дослідна тематика, яка безпосередньо стосується наближення податкового законодавства до методологічних засад бухгалтерського обліку. Ця робота є значним кроком у сфері реформування податкового законодавства України й ґрунтується на найкращій світовій практиці. Результат наукового дослідження — розроблений спільно з Міністерством доходів і зборів законопроект про внесення змін та доповнень до розділу III Податкового кодексу України.

Важливим і необхідним є розроблення спрощеної моделі сплати податків, що забезпечить значну економію часу та коштів як для бізнесу, так і для держави загалом.

Публікація та апробація результатів дослідження. Друковані праці, видані під грифом «Науково-дослідний інститут фінансового права», висвітлюють широкий спектр питань оподаткування, фінансового права, фінансів в Україні та за кордоном, а також іншу правову тематику. Протягом 12 років діяльності Інституту вийшло друком понад 60 монографій, навчальних посібників, довідників, науково-практичних коментарів. Гордістю Інституту є науково-практичне видання — журнал «Фінансове право», що входить до переліку фахових видань України й засновником якого є НДІ фінансового права. На завершальній стадії пере-

Відкриття науково-практичного «круглого столу» «Реформування системи сплати податків та зборів з урахуванням міжнародного досвіду». Учасники (зліва направо): Василь Терещенко (Державна казначейська служба України), Дмитро Серебрянський (НДІ фінансового права) та Алія Нізамова (Міністерство доходів і зборів України). 5 жовтня 2012 року.

бувають два актуальні наукові проекти у вигляді монографічних досліджень: «Фіскальна консолідація: макроекономічні проблеми та інституціональні засади» та «Тіньова міжнародна торгівля: макроекономічна теорія та фіскальні наслідки для України», аналогів яких в Україні немає.

За роки діяльності Науково-дослідний інститут фінансового права виступив організатором понад 60 науково-комунікативних заходів, за результатами яких прийнято й розіслано у профільні органи виконавчої влади рекомендації та опубліковано збірники наукових праць, що висвітлюють погляди сучасних науковців і практиків з обговорюваної проблематики.

Протягом 2002–2012 років 20 співробітників НДІ фінансового права успішно захистили дисертаційні роботи на здобуття наукового ступеня доктора і кандидата наук.

Співпраця та комунікація. У законодавчій та нормотворчій роботі Інститут плідно співпрацює з органами державної влади, надаючи консультації та експертні висновки на виконання доручень Президента України, Кабінету Міністрів, Міністерства доходів і зборів, Міністерства фінансів, Міністерства економічного розвитку і торгівлі, Міністерства праці та соціальної політики, комітетів Верховної Ради, Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва.

Ми також досить тісно співпрацюємо з різними інститутами громадянського суспільства, а особливо з Асоціацією платників податків України, Українською спілкою промисловців та підприємців, Спілкою податкових консультантів, Міжнародним центром перспективних досліджень та ін.

Науково-дослідний інститут фінансового права відкритий до співпраці з фізичними та юридичними особами, органами державної влади й місцевого самоврядування. Інститут фахово виконує фундаментальні дослідження в галузі фінансів і права; проводить кон'юнктурні дослідження; здійснює наукову експертизу; організовує та проводить семінари, тренінги, конференції, симпозиуми, лекторії, виставки; надає консультаційні послуги; готує бібліографічні, реферативні й аналітичні огляди; бере участь у впровадженні технологічних та наукових парків тощо.

Налагодження комунікації відбувається як завдяки особистим контактам, так і суспільному обговоренню результатів НДР на науково-практичних заходах. За кожною

Учасники П'ятого українсько-російського симпозиуму «Теорія і практика налогових реформ», співорганізатором якого став Науково-дослідний інститут фінансового права. Липень 2013 року.

розробкою проводяться щонайменше два науково-комунікативні заходи. Так, 1–6 липня 2013 року спільно з Національним університетом ДПС України проведено ювілейний П'ятий україно-російський симпозиум «Теорія і практика налогових реформ», на якому було представлено результати досліджень понад 70 наукових установ України та Росії*.

Інтернет-представництво. Ні для кого не секрет, що надзвичайно важливу роль у діяльності наукової установи відіграє сучасне представництво в мережі Інтернет – власний веб-сайт. У середині 2012 року ми дійшли висновку, що веб-сайт Інституту, який розроблявся доволі давно, потребує зовнішнього, а головне – змістового оновлення.

Сьогодні маємо новий сайт, що відповідає всім сучасним стандартам: він добре масштабується, інтегрований із ключовими соціальними мережами, захищений від посягань ззовні, гнучкий у налаштуванні й дає змогу надалі з легкістю додавати нові функції та модулі. А головне, що наші співробітники в онлайн-режимі можуть формувати звіти про наукову роботу.

Наш веб-сайт – це не просто візитівка Інституту з адресою та телефонами, а повноцінний науковий ресурс. На базі сайту є можливість брати участь у наукових дискусіях. Поступово відкривається повний доступ до електронних версій друкованих видань Інституту, постійно впроваджується новий функціонал.

Перспективи. Основні стратегічні напрями розвитку Інституту: 1) підготовка, збереження наукових кадрів з високим потенціалом розвитку та залучення до досліджень визнаних у світовій науці вчених; 2) створення та розвиток сприятливого середовища для реалізації наукових проектів усіх учасників освітнього та наукового процесу; 3) підтримка міжнародного співробітництва в науковій діяльності; 4) формування комунікацій з бізнесом та владою; 5) пошук альтернативних джерел фінансування наукової діяльності.

Двері Інституту завжди відчинені для всіх, хто має цікаві пропозиції, креативні ідеї щодо вдосконалення фіскальної політики загалом та фінансового права зокрема або просто бажає долучитися до плідної співпраці.

Науково-дослідний інститут фінансового права став вагомою ланкою в науковому та законотворчому житті країни, а також ефективним партнером органів державної влади й суб'єктів господарювання у впровадженні в їхню діяльність сучасних наукових розробок.

Наука фінансового права під час реалізації державної політики у сфері функціонування фінансової системи відіграє щорік дедалі більшу роль. І той факт, що український НДІ залишається єдиною на теренах СНД науковою установою такого профілю, потребує від його засновників, керівників і співробітників неперервного стратегічного мислення, наукового новаторства та особливої відповідальності.

Контакти Інституту

+380 (04597) 60 552

ndi-fp.asta.edu.ua

ndi@asta.edu.ua

twitter.com/NDIFP

facebook.com/NDIFP

youtube.com/NDIFP

* Докладнішу інформацію про результати цього симпозиуму можна переглянути за посиланням: <http://ndi-fp.asta.edu.ua/symposium/index.php>